

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä siihen liittyviksi laeiksi ja lausunto sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta

146/00.01.00/2016

SOTE 17.10.2016 § 57

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Christoffer Masar, puh.09 5056 237

sosiaali- ja terveystalvelujen johtaja Ulla Tikkanen, puh. 09 5056 246

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja siihen liittyvää maakuntahallinnon perustamista valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön ja valtionvarainministeriön yhteisessä hankkeessa. Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö ovat pyytäneet 9.11.2016 klo 16.15 mennessä muun muassa kuntien lausunnot luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää samanaikaisesti mm. kuntien lausuntoa sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamista koskevasta hallituksen esityksestä. Molemmat lausunnot käsitellään tässä samassa asiassa.

Hallitusohjelman sekä hallituksen 20.10.2015, 7.11.2015 ja 5.4.2016 tekemien linjausten mukaan Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus. Suomeen kaavaillaan 18 maakunnan perustamista siten, että maakuntavaltuustot valitaan suorilla vaaleilla. Vuoden 2019 alusta alkaen maakunnat järjestäisivät kaikki alueensa sosiaali- ja terveystalvelut eli maakunnilla olisi vastuu siitä, että väestö saa lain mukaiset sosiaali- ja terveystalvelut. Maakunnille koottaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi myös muita tehtäviä: työ- ja elinkeinopalvelut sekä aluekehittäminen, ympäristöterveydenhuolto, liikennejärjestelmäsuunnittelu, maaseudun kehittäminen ja pelastustoimi. Valtio rahoittaisi maakuntien toiminnan, eli jatkossa kunnilla ei olisi enää vastuuta sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisestä tai rahoituksesta.

Lausuntopyynnön kohteena olevalla hallituksen esityksellä maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi on tarkoitus muun muassa perustaa uudet maakunnat sekä säätää maakuntien hallinnosta ja taloudesta, siirtää järjestämisvastuu sosiaali- ja terveystalveluista kunnilta maakunnille, säätää maakuntien saamasta rahoituksesta, rahoituksen keräämisen veroperusteista, uudistuksen voimaantulusta, henkilöstön asemasta sekä omaisuusjärjestelyistä. Lisäksi tarkoitus on kuntiin jäljelle jäävien perustalvelujen osalta säätää uusi kuntien perustalvelujen valtionosuusjärjestelmä. Muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirrosta maakunnille sekä rahoituksesta valmistellaan erillinen hallituksen esitys. Lausuntopyynnön materiaalit löytyvät Internet-osoitteesta: [http://alueuudistus.fi/hallituksen-esitysluonnos-31-8-2016 2\(6\)](http://alueuudistus.fi/hallituksen-esitysluonnos-31-8-2016 2(6))

Lausuntopyynnön kohteena olevalla sosiaali- ja terveystalvelun tuottajaa koskevalla hallituksen esityksellä on tarkoitus muun muassa varmistaa talveluja käyttävän asiakkaan tai potilaan asiakas- ja potilasturvallisuus, varmistaa laadultaan hyvät talvelut sekä edistää talvelun tuottajan ja viran-

omaisen yhteistyötä. Voimassa olevan yksityisiä sosiaali- ja terveyspalveluja koskevan lainsäädännön mukaisen lupa- ja ilmoitusmenettelyn sijasta lakiin ehdotetaan otettavaksi kaikkia palvelun tuottajia koskeva rekisteröintimenettely. Palvelun tuottajan ja palveluyksiköiden erillisen rekisteröinnin tarkoitus olisi keventää nykyiseen lupa- ja ilmoitusmenettelyyn liittyvää hallintoa ja selkeyttää eri edellytysten välisiä suhteita. Lausuntopyyntöön materiaalit löytyvät Internet-osoitteesta: <http://stm.fi/lausuntopyyntot>.

Maan hallituksen 5.4.2016 tekemissään linjauksissa todettiin, että sillä on valmius arvioida sote- ja maakuntauudistuksessa pääkaupunkiseudun kaupunkien mahdollista yhteistä ehdotusta seudun erityispiirteet huomioivaksi erillISRatkaisuksi. Elokuun lopussa kaupungit esittivät yhteisesti valtioneuvostolle pääkaupunkiseudun erillISRatkaisua koskevan valmistelun käynnistämistä yhteistyössä valtion ja pääkaupunkiseudun kaupunkien kesken.

Lokakuun alussa valtioneuvosto tiedotti, että hallituksen mukaan pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteisesti ehdottamalle erillISRatkaisulle sosiaali- ja terveydenhuollossa ei ole edellytyksiä. Hallituksen arvioinnin mukaan perustuslain 19 §:ssä tarkoitetun sosiaali- ja terveyspalveluiden yhdenvertaisen saatavuuden näkökulmasta riittäviä perusteita kaupunkien ehdotuksen mukaiselle erillISRatkaisulle ei näyttäisi olevan.

Hallitus kuitenkin ilmoitti valmiutensa neuvotella pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa mahdollisesta pääkaupunkiseudun kasvupalveluiden (TEM) järjestämisestä koskevasta erillISRatkaisusta. Kasvupalveluihin kuuluvat nykyiset työ- ja elinkeinopalvelut ja yrityspalvelut sekä myös kotouttamisen ja maahanmuuttajien palvelut. Neuvotteluissa voidaan tarkastella kasvupalveluihin liittyviä tutkimus- ja kehittämistoiminnan sekä kaupunkien elinvoiman ja kilpailukyvyn kehittämisen asioita.

Nyt käsiteltävänä oleviin lausuntopyyntöihin vastataan vakiintuneen käytännön mukaan sähköisillä kyselyillä, joissa on kohdennettuja kysymyksiä ja tilaa mahdollisille perusteluille sekä vapaamuotoiselle kommentoinnille.

Sote- ja maakuntauudistuksessa laaditaan lisäksi valinnanvapauslainsäädäntö, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavaista rahoitusta sekä siirretään valtion aluehallinnon sekä kuntien ja kuntayhtymien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä maakunnille. Niitä valmistellaan erillisissä valmisteluhankkeissa, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa on otettu huomioon valinnanvapauden edellytyksenä oleva monituottajamalli. Valinnanvapautta ja monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamista koskeva hallituksen esitysluonnos toimitetaan lausunnoille loppuvuodesta. Valtion aluehallinnon sekä kuntien ja kuntayhtymien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirtoa koskeva hallituksen esitysluonnos toimitetaan lausunnoille keväällä 2017.

Ehdotukset molempia hallituksen esityksiä koskeviksi lausunnoiksi ovat **liitteenä**.

Lausuntoja on valmisteltu yhteisesti kaupungin johtoryhmässä. Sosiaali- ja terveyslautakunta käsittelee oheista lausuntoehdotusta kokouksessaan 17.10. Yhteistyökomiteaa ja vanhus-, vammais- sekä nuorisoneuvostoa on pyydetty kommentoimaan lausuntoehdotuksia viimeistään 26.10., jolloin

mahdolliset kommentit saatetaan KH:n 2.11. kokouksen kautta valtuustolle jaettavaan aineistoon.

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Lautakunta esittää, että KH ja edelleen KV antavat sosiaali- ja terveysministeriölle sekä valtiovarainministeriölle liitteenä olevat lausunnot sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja siihen liittyvää maakuntahallinnon perustamista koskevista hallituksen esityksistä.

Lautakunta ottaa kantaa vain sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevaan osuuteen (lausuntopyynnön kohdat: 1, 2, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 28, 34, 38 ja 39 sekä palvelujen tuottamista koskeva lakiehdotus kokonaisuudessaan).

Asian käsittelyn aikana lautakunta hyväksyi yksimielisesti lausunnon tekstiosioihin (kohdat 1, 2, 3, 11, 16, 20 ja 33) ehdotettavat sisällölliset muutokset. Nämä muutokset on merkitty pöytäkirjan liitteenä olevaan lausuntoehdotukseen.

Päätös:

Lautakunta päätti esittää, että KH ja edelleen KV antavat sosiaali- ja terveysministeriölle sekä valtiovarainministeriölle muutetun liitteen mukaiset lausunnot sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja siihen liittyvää maakuntahallinnon perustamista koskevista hallituksen esityksistä.